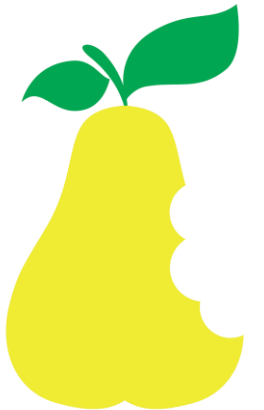
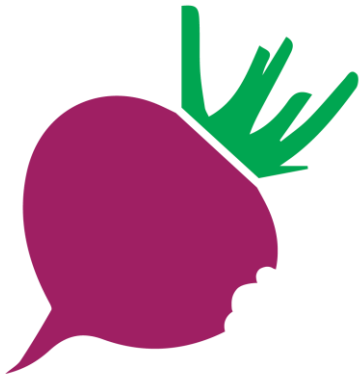

Kokonaisvaltaista ruokakasvatusta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

Esittelymateriaali kunnille

Kevät 2021

Mitä teemme?

- Jalkautamme olemassa olevia ruokakasvatuksen toimintamalleja varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen
  - Neuvokas perhe ruokakasvatus, Maistuva koulu, Nykytila.fi-verkkopalvelu, Luontoaskel hyvinvointiin, KEHUVA-lähestymistapa
- Vahvistamme varhaiskasvattajien ja opetushenkilöstön ruokakasvatuksen sisältöosaamista ja pedagogista ammattitaitoa
- Hanketoiminta vuosina 2021–2023 Itä-Suomen yliopiston, Ruokakasvatusyhdistys Ruukku ry:n ja Suomen sydänliitto ry:n yhteistyönä
- Rahoittaja: MMM, Ruokaketjun toiminnan edistäminen

Mitä tarjoamme kunnalle?

- Tuemme ruokakasvatustoiminnan kehittämistä koko kunnan tasolla
- Tarjoamme tietoa ja koulutusta hyviksi havaituista ruokakasvatuksen menetelmistä koko kunnan alueelle
- Innostamme kunnan päiväkoteja ja kouluja ruokakasvatuksen kehittämiseen ja edistämme valmiiden toimintamallien omatoimista käyttöönottoa yksiköissä
- Toteutamme mentorointiohjelman, johon pääsee mukaan noin 2 päiväkotia ja 2 koulua kunnasta
  - Yksikkökohtainen tuki ruokakasvatuksen asiantuntijalta yhden lukuvuoden ajan
- Tarjoamme alueellista tietoa ruokakasvatuksen toteutumisesta varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa

Työkalu ruokakasvatukseen arviointiin ja kehittämiseen: nykytila.fi

RUOKAKASVATUKSEN JA RUOKAILUN NYKYTILA

Arviointi kouluissa ja päiväkodeissa
Lomake täytetään moniammatillisen tiimin yhteistyönä.

Lisää suunnitelmallisuutta
Arviointi opettajien ja kasvattajien apuna ruokakasvatustyön suunnittelussa.

Työ näkyväksi
Tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen kunnille ja maakunnille.

Tietoa päätöksentekoon ja kehittämiseen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Kasvatus ja sivistys
- Ruokapalvelut

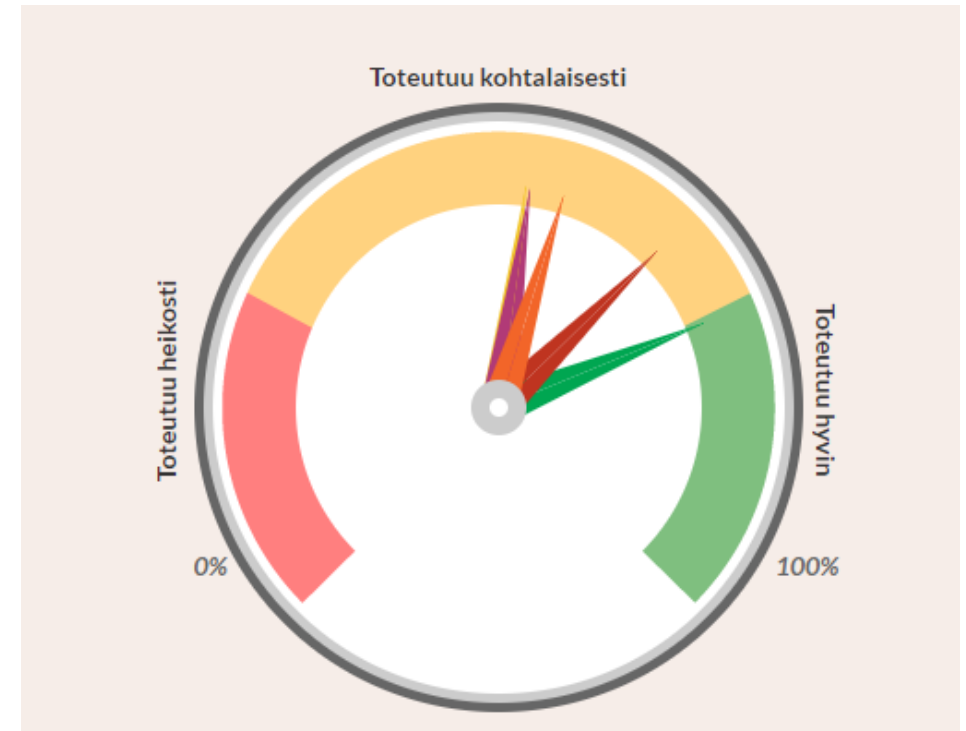

Lisää ruokailoa ja -kasvatusta kuntaan!

Nykytila.fi – 5 indikaattoria

- Ruokakasvatuksen tuki ja jatkuvuus
- Ruokakasvatus osana kasvatusta ja opetusta
- Ruokailun järjestäminen ja kehittäminen
- Monipuolinen ja riittävä ateria
- Ruokakasvatusta edistävä yhteistyö

➔ Kyselyn vastausten perusteella muodostuu indikaattorikuvaaja ruokakasvatuksen tilasta maakunnan ja kunnan tasolla

Toimintamallit varhaiskasvatukseen

Neuvokas perhe ruokakasvatus

- Käyttäjälähtöinen verkkopalvelu varhaiskasvatuksen henkilöstölle, ruokapalveluille sekä tuleville ammattilaisille
- Tarjoaa tietoa, työkaluja ja koulutusta ruokakasvatukseen

Luontoaskel hyvinvointiin

- Edistää lasten elinikäistä terveyttä ja hyvinvointia
- Luo pohjan positiiviselle luonto- ja ruokasuhteelle
- Mahdollistaa laadukkaan oppimisen monipuolisten luonto- ja ruokakokemusten sekä ilon kautta

Näin voit edistää ruokakasvatusta omassa päiväkodissasi

1

Kokoa porukka.
Arvioi yhdessä
ruokakasvatuksen
[nykytila](#).

2

Päivitä tietonne
[Neuvokas perhe](#)
[ruokakasvatuksen](#)
[verkkokurssilla](#).

3

Poimikaa
[ruokakasvatuksen](#)
[tieto- ja idea-](#)
[pankista](#) [ideoita](#)
päiväkotinne
tarpeiden mukaan.

4

Arvioi
ruokakasvatuksen
toteutumista
säännöllisin
väliajoin.

5

Tuloksena
päiväkoti,
jossa opitaan
ja innostutaan
ruuasta.

Toimintamalli alakouluun

Maistuva koulu

- Toimintamallin alakoulun osallistavaan ruokakasvatukseen
- Yhdistää eri oppiaineet ja kouluruokailun
- Tukee opetussuunnitelman perusteiden ja kouluruokailusuosituksen tavoitteita
- Tarjoaa työkaluja ja tietoa ruokakasvatukseen toteutukseen ja seurantaan

**MAISTUVA
KÖULU**

NÄIN VOIT EDISTÄÄ RUOKAKASVATUSTA OMASSA KOULUSSASI

1

Kokoa porukka.
Arvioikaa yhdessä
ruokakasvatuksen
nykytila.

2

Poimikaa **ideoita**
koulun tarpeiden
tai **vuosikellon**
mukaan.

3

Päivittäkää
tietonne **verkko-**
koulutuksella.

4

Toistakaa
säännöllisin
väliajoin.

5

Tuloksena koulu,
jossa opitaan ja
innostutaan
ruuasta!

Lähestymistapa kaikille kasvattajille

KEHUVA-lähestymistapa

- Kaikille kasvattajille ja opettajille tarkoitettu lähestymistapa tilanteisiin, joissa käsitellään ruokaan, syömiseen ja kehoon liittyviä teemoja
- Keskeisinä teemoina suhde itseen, suhde kehoon ja suhde ruokaan
- Kiinnittää huomiota myös ammattilaisen omaan keho- ja ruokasuhteeseen
- Tarjoaa tietoa, koulutusta ja työkaluja

KEHU A

Mitä kunnassa tapahtuu vuoden aikana?

Kevät
2021/2022

Kunta päättää
lähteä mukaan

Kunta tiedottaa
prosessista
kouluja ja
päiväkoteja

Hanketiimin järjestämä
kohtaamis- ja
koulutustilaisuus, jossa
tehdään
toimintasuunnitelma
ruokakasvatuksen
kehittämiseksi kunnassa

Valitaan
mentoroitavat
koulut ja päiväkodit

Kannustetaan yksiköitä
omatoimisiin
kehittämisprosesseihin

Lukuvuoden
aikana

Ruokakasvatuksen
yhteistyöpalavereja
(määrä
kuntakohtainen)

Ammattilaisille
tarjotaan
webinaareja ja
täydennyskoulutusta

Kevät
2022/2023

Kohtaamis- ja
koulutustilaisuus toistuu:
arvioidaan suunnitelman
toteutumista, jaetaan
kokemuksia ja sovitaan
jatkotoimenpiteistä

Mitä toivomme osallistavalta kunnalta?

- Kunnassa on eri hallinnonalojen yhteistyöryhmä, joka edistää ruokakasvatusta
  - Esim. ruokakasvatustyöryhmä, ravitsemustyöryhmä, terveyden edistämisen työryhmä tai muu vastaava
- Kunnassa on tahtotila kehittää ruokakasvatusta varhaiskasvatuksessa ja/tai perusopetuksessa
  - Kasvatuksen ja opetuksen hallinnonalan johtajan kanssa tehdään sopimus osallistumisesta
- Kunnan varhaiskasvatuksessa/perusopetuksessa on yksikötasolla tahtotila kehittää ruokakasvatusta
  - Päiväkodin johtajien/rehtoreiden sitoutuminen
- Kunta ja yksiköt sitoutuvat hankeyhteistyöhön lukuvuonna 2021–22 tai lukuvuonna 2022–23

Tervetuloa mukaan!

Mikäli sinulla on kysyttävää tai kuntanne olisi kiinnostunut osallistumaan hankkeeseen,

Ota yhteyttä:

Aija Laitinen

Hankekoordinaattori, Itä-Suomen yliopisto

aija.laitinen@uef.fi

puh. 040 417 4194

